

לכבוד

ועדת החקירה הממלכתית
לחקירת העלמות ילדי תימן
ירושלים

ירושלים, 30.4.2000

א.ג.ב.

הנדון: דו"ח מס' 26

א. בהמשך לדוחות 25 ו 24 שהוגשו לעיון הועדה אנו מגישים בזאת דוח על עבודתנו ברבעון הראשון של שנת 2000.

ב. דוח זה מחולק ל 2 חלקים עיקריים. חלקו הראשון מתאר חקירות שערכנו עבור הועדה בנושאים "כלליים" (בניגוד לדוחות השוטפים בנוגע לנעדרים) כגון חקירת עדים, ובדיקת מידע.

חלקו השני של הדוח הנו עדכון מקורות המידע שנסרקו על ידי הועדה. דוח זה הוגש בראשונה לידי הועדה לפני כחצי שנה. ולפי בקשתכם מוגש בשנית ובו עדכונים ושינויים שונים (פירוט בהמשך)

ג. להלן מובאים ממצאינו.

2

תיקי ויצ"ו ירושלים

עד מועד כתיבת שורות אלה צולמו כל תיקי ויצ"ו ירושלים בין השנים 1948-1951.

בתיקים אלה, ובהצלבה עם יומן בית התינוקות ויצ"ו ירושלים, שצולם אף הוא, עולה כי בין השנים 1949-51 נשלח מספר רב של ילדים מבתי העולים השונים ברחבי הארץ מעתלית וטבריה בצפון ועד באר שבע בדרום ל"הבראה" בבית התינוקות.

ילדים אלה נשלחו ושהותם מומנה ע"י הש.ר.ל., שאף דאג להחזרתם להוריהם. במקביל, ובעיקר משנת 1951 ואילך, נשלח מספר הולך וגדל של ילדים ששהותם מומנה ע"י משרד הסעד.

גורם נוסף ששלח ומימן שהות של ילדים בויצ"ו ירושלים הוא ועד הקהילה, גוף שהוקם טרם קום המדינה, ובגלגולו הנוכחי מגולם ברבנות הראשית. גורם זה שלח מספר רב של ילדים, בעיקר בשנים 1948-9, אך גם לאחר מכן, לויצ"ו.

בין יתר התיקים נמצאו מספר תיקים, כחמישה במספר, שהילדים בהם הופנו ע"י ד"ר שטרק, וגם נלקחו על ידו מהמוסד. מדובר במקרים חריגים, ובשלב זה נבדקו התיקים הבאים:

נכנסה למוסד ביום 27.1.56 ויצאה ממנו ביום 15.2.56. היא נולדה בהדסה א'. בהערות רשום "הובאה בהמלצת ד"ר שטרק". ע"פ הרישום היא בת ממחנה מעבר תלפיות.

בבדיקה שנערכה בגנוזת ההורדות הוברר כי הילדה נמסרה לאימוץ שנרשם באופן חוקי.

[REDACTED]

ילד שנתקבל למוסד ויצ"ו ביום 28.12.55 ויצא ביום 19.6.56. בתיק רשום כי נולד בביה"ח "ולך" בירושלים - ילד שנולד מחוץ לנישואים שהתקבל לפי בקשת ד"ר שטרק.

בבדיקה בגנוך ההורדות הילד מופיע [REDACTED] תחת הקוד "נפטר 57" במרשם התושבים. ע"פ דברי ג'ורג' קליין לקודים ולרישום הפטירה אין כל משמעות. ע"פ רישומי גנוך ההורדות, הילד לא רשום כמאומץ.

בחקירה מעמיקה שערכנו הוברר כי משפחת [REDACTED] היא משפחה חרדית ותיקה, המתגוררת [REDACTED] בירושלים.

כך או כך, אין רישום כלשהו אודות הילד ותיקו בגנוך המדינה חסר. לא ניתן להוציא מרישומי משרד הפנים פרטים כלשהם אודות האם. עולה שמדובר במקרה של ויתור על ילד מסיבות מובנות לאור נסיבות לידתו, ואשר נמסר לאמוץ לאלמונים תוך שינוי זהותו בדרך לא ברורה.

[REDACTED]

נתקבל למוסד בנובמבר 1955 ויצא ביום 5.7.56. עזיבתו מלווה במכתב החתום ע"י ב. לוי, מנהל מוסד ויצ"ו ירושלים ומופנה לד"ר שטרק, ממנו ניתן להבין כי הילד, עם תיקו הרפואי, נלקחו או נמסרו לד"ר שטרק. הוא הוכנס למוסד ע"י ד"ר שטרק ומצויין כי נולד מחוץ לנישואין. אנו הצלחנו למצוא את הרישום המתייחס לאמו הביולוגית, ככל הנראה [REDACTED] היא היתה נשואה [REDACTED] שאיננו אבי הילד אך רשום כמודיע על הלידה. הילד נמסר לאמוץ שנרשם כחוק בפנקס האימוצים.

[REDACTED]

דו"ח בע"פ על תיק זה הועבר לוועדה. מדובר בילד שהוכנס למוסד ביום 27.8.1948 תחת השם האמור לעיל, ומצוין כי נולד ביום 1948. בבי"ח שערי צדק, והוכנס למוסד כ"פרטי". כתובת אחרונה היא רחוב [REDACTED] ירושלים.

בבדיקה הוברר כי בתאריך הנקוב נולד ילד לאשה בשם [REDACTED]. ביומן רישום לידות של משרד הבריאות מחוק שם האב, [REDACTED] אך הוא מופיע בשמו כ [REDACTED]. הוברר כי בכתובת [REDACTED] ירושלים התגורר בתקופה הנדונה [REDACTED]

עם זאת, בגיליון החולה של ביה"ח שערי צדק מופיע כי הרופא המפנה ללידה הוא ד"ר שטרק, וכי היולדת מתגוררת בבית מלון ב [REDACTED] הילד קבל מספר תעודת זהות ורישום בויצ"ו ירושלים ע"פ מספר [REDACTED] החותם ומאשר את הרישום הנו מר יחזקאל מצליח, מנהל ויצ"ו באותה תקופה. הרישום נעשה כך שפרטי ההורים המאמצים - [REDACTED] קבלו גושפנקא רשמית.

חלה תפנית מעניינת בתיק, מאחר והילד חזר ומופיע בארץ עם "הוריו" [REDACTED], העולים ארצה במהלך 1955. בשלב זה קבל הילד מספר תעודת זהות שונה - [REDACTED] בשלב כלשהו בשנות השמונים גילה משרד הפנים עובדה זו, ופקידיו עורכים סדרה של שיחות עם הגברת [REDACTED]. שבשלב זה היתה גרושה מבעלה, שחזר לארה"ב. הבן ירד מן הארץ זמן קצר לאחר תחילת החקירה. הגברת [REDACTED] סיפרה כי את האימוץ של בנה [REDACTED] עשו הוריה, אנשים מבוגרים, שלקחו את הילד לביתם לתקופת מה. בהיותו בגיל שנתיים הוא הועבר לארה"ב ונמסר לידיה. למעשה, בכך נסתיימה חקירת משרד הפנים, שביטל את אחד ממספרי תעודות הזהות של [REDACTED]

מעבר לדינמיקה המרתקת והמאלפת הנוגעת לנסיבות אימוצו, רישומו והוצאתו מהארץ של הילד [REDACTED] המוכיחה מעל ומעבר לכל ספק כי מעורבותו של ויצ"ו במתן זהות חדשה ושונה לילד ובכך מאפשר העברתו למשפחתו החדשה פילד ביולוגי ולא כמאומץ הנה בעלת משקל רב. אנו מפנים את תשומת לבכם לעובדה שבמקביל לאמוץ הילד [REDACTED] אמצה המשפחה ילדה נוספת באותו שבוע בארצות הברית. הנ"ל, הגברת [REDACTED] העידה בפני הועדה וסיפרה כי אחיה, המתגורר כיום בחו"ל, פגש באמו הביולוגית, שהרתה לחייל בריטי ומסרה אותו לאמוץ מרצונה. פרט מעניין הוא גם כי מר [REDACTED] היה קשור בקשרי עסקים לרב [REDACTED] "המפגרים" מחד גיסא, ולמשפחת [REDACTED] הידועה בירושלים מאידך גיסא. כזכור לכם, חקר עו"ד יוסיפוב את הרב [REDACTED] והעביר לידי הועדה דו"ח מלא על הפגישה.

חקירות בעקבות פניות הצבור

ע"פ הנחיותיכם פעלנו לחקור בנוגע למידע שנמסר ע"י הצבור לאחר פניית הועדה למתן מידע נוסף.
להלן פירוט הממצאים בחקירות שבהן הגענו לממצאים:

מידע על מר [REDACTED] אדם בעל חזות תימנית שאומץ ע"י משפחה אשכנזית, נמסר לוועדה ע"י מר [REDACTED] פגשנו במר [REDACTED] בביתו ב [REDACTED] הסמוך לרחובות. הוא יליד [REDACTED] 1950, ואומץ ע"י משפחת [REDACTED] ימים מספר לאחר לידתו. בפגישה עמו הוברר כי הוא פגש באמו הביולוגית ואחיו הביולוגיים. הוא נולד בביה"ח [REDACTED] ולדבריו אמו החליטה מראש למסור אותו לאמוץ, מאחר והמשפחה היתה בקשיים כלכליים ולכן בחרה ללדת רחוק ממקום מגוריה.
הוא פתח את תיק האימוץ אך אין בידיו כל מסמכים בנוגע לפך. האימוץ נעשה בתוך משרד הסעד ובטפולו.

המידע על מר [REDACTED] ילד ממוצא תימני שאומץ ע"י משפחה אשכנזית, נמסר לוועדה בפניה טלפונית אנונימית. איתרנו את רישום לידתו בביה"ח הדסה ירושלים ביום 52. ל [REDACTED] שם האב אינו ידוע. אנו שוחחנו עמו, תחילה טלפונית, ולאחר מכן פגשנו בו ובהוריו, המתגוררים לידו. הזוג הופנה ע"י משרד הסעד למשפחה אומנת, שם שהו מספר ילדים, ובהם הבן שאומץ, שהיה בן שש שנים באותה עת. מספר תעודת הזהות שלו לא שונה, אך ההורים אינם יודעים פרטים נוספים על גלגוליו השונים עד ליום אימוצו. לא פתח מעולם את תיק האימוץ שלו.
הוא מסר כי ימסרו מסמכים רלוונטיים רק בצו בית משפט, מאחר והמשפחה רוצה לשמור על פרטיותה.
המאומץ הוא בעל חזות תימנית מובהקת. הוצגו בפנינו תמונות שצולמו בילדותו, ובהן הוא נראה כילד ממוצא תימני.

[REDACTED]

מידע על מר [REDACTED] נמסר ע"י מר [REDACTED] במכתב לועדה. בבדיקה הוברר כי מר [REDACTED] אכן מאומץ, לא ממוצא תימני. לדבריו הוא פתח את תיק האמוץ ופגש בהוריו הביולוגיים. משפחתו הביולוגית נמצאת בארץ כשנים עשר דורות. לאור עובדות אלה לא העמקנו בחקירת המקרה.

[REDACTED]

מידע על כך שהגברת [REDACTED] היתה אחות שעבדה במחנות עולים מסר בנה. אנו חקרנו אותה בבית הבן בראשון לציון. היא מסרה כי בתקופה הרלוונטית עבדה כאחות במחנה עתלית. נציין כי התרשמנו שהגברת היתה מבולבלת מאד, והמידע שבידה מקוטע. עיקר עדותה היה כי רופא אחראי בעתלית, ד"ר שטיינברג, היה האחראי על מחלקת הילדים ועל פיו נשק דבר. היא חושבת שילדים נמסרו לאמוץ, אבל מדובר בשמועה.

שרה ארליך, עליזה גואטה, מרים ורדי

שמה של הגברת ארליך נמסר בשיחה אנונימית לועדה ביחד עם שמות של אחיות נוספות, הגברת עליזה גואטה ומרים ורדי, כמי שעבדו כאחיות במחנה בית ליד. נציין כי בפניה הראשונה היו הנ"ל מסויגות ביותר, וסירבו לשתף פעולה. עם זאת, לאחר מספר שיחות הצלחנו לשכנע אותן להיפגש עמנו. לא היה בידיהן מידע בעל ערך כלשהו. הן חזרו על גרסאות שנמסרו לועדה ע"י אנשי צוות רפואי בדבר טיפול מסור, תנאים קשים, מסירות וכדומה. לדבריהן לא זכורות להן תלונות על העלמות ילדים לא ידוע להן על מסירת ילדים לאמוץ או מעשים לא כשרים מסוג כלשהו.

פגישה נוספת עם ד"ר לויטן

ביום 11.1.2000 פגשנו פעם נוספת בד"ר לויטן מאוניברסיטת בר אילן. הצגנו בפניו קטע מפרק י"א מספר שחובר על ידו ונמסר לעיונו בפגישה קודמת.

הקטע מדבר על העברת ילדים למוסדות עליית הנוער בכלל ולמוסד רמת הדסה בפרט. הקטע, בניגוד לשאר העבודה, איננו מפנה למקורות ואין כל הפניות למראי מקום כלשהם.

מר לויטן טען כי אין ביכולתו לשחזר מאין נלקחו טענותיו. מעיון בקטע האמור, שהעתקו מצ"ב, עולה טענה כי עם פירוק בית הילדים של ראש העין הועברו ילדים שלא היה להם דורש חהותם לא היתה ברור למוסד רמת הדסה, שם ניתנה להם זהות חדשה והם נמסרו לאמוץ או התגלגלו ל"מוסדות המשך". נציין כי למעשה לא נבדק כלל מסלול העלמות הילדים מראש העין ע"י הועדות הקודמות, ומוסדות עליית הנוער לא נחקרו כלל.

רק לאחרונה מצאנו את שרידי ארכיון רמת הדסה, נעולים בחדר בגנוך הציוני. בסריקה ראשונית הוברר כי אין בו כל חומר על קבלת ילדים מראש העין או כל מוסד אחר.

אנו פועלים למצות את החקירה בגנוך הציוני כמו גם במוסד רמת הדסה עצמו.

חקירת תמר ברונר

שמה של הגברת ברונר מופיע בעדות שמסרה הגברת אהובה גולדפרב בשנת 1960 לחוקר משטרת ישראל. היא ציינה בעדותה כי אשה בשם תמר ברונר, אשר שמשה כסגניתה, בקרה בכל בתי החולים אליהם נשלחו ילדים מבתי עולים, והכינה רשימות.

לפי העדות, על בסיס רשימות אלה הוכנה "רשימת אהובה גולדפרב", שהעתק ממנה מצוי בידי הועדה.

בשיחה עם הגברת ברונר, שנערכה בביתה ברח. רבינא ■ תל אביב, היא ציינה כי החל משנת 1948 עד אמצע 1950 היא עבדה בהכשרת כ"א ופיקוח על בתי הילדים במחנות ראש העין ובית ליד.

לגופו של ענין, הכחישה הגברת ברונר את העובדה שעבדה בסריקת בתי החולים וחיפוש אחר ילדים נעדרים. משהצגנו בפניה את עדות אהובה גולדפרב היא אמרה "אם היא אומרת את זה, כנראה שזה נכון", אך סירבה לענות לשאלות ספציפיות בטענה כי אינה זוכרת דבר מתקופה זו. לדבריה אין בידיה מסמכים מאותה תקופה.

נציין כי למרות גילה המתקדם היא צלולה ובריאה. אנו התרשמנו כי בידה מידע רב ערך על בתי הילדים במחנות העולים וכי מסיבות השמורות עמה אין היא מגלה את כל הידוע לה, כולל עבודתה לצד אהובה גולדפרב. לדבריה הדינמיקה בבית התינוקות היה שילד חולה הועבר לשרות הרפואי, ואנשיו דאגו להעבירו לבית החולים.

בבתי התינוקות נוהל רישום על ילדים חולים במחברות, בהן נרשם שם הילד ורישום עוקב אחרי הילד, כולל העברתו לבית חולים, היה באחריות מזכירות המחנה או השרות הרפואי.

הגברת ברונר אמרה כי לא זכור לה מעבר כלשהו של תינוקות מבתי התינוקות למעונות ויצ"ו או מעונות אחרים. לא זכור לה שאנשים באו לחפש את ילדיהם שנעלמו, ולא שמעה כל טענה על העלמות תינוקות.

נציין כי זו הפעם הראשונה מאז עבודתה של הגברת ברונר במחנות, שהיא נחקרת ע"י גורם כלשהו. היא היתה מופתעת מביקורנו. אנו התרשמנו כי בידה מידע רב ערך גם לגבי עיסוקים עליהם לא הרחיבה את הדיבור, כלומר, עבודתה לצד הגב. גולדפרב.

אנו ממליצים לשקול את זימונה לועדה למתן עדות בנוגע לעבודתה ובנוגע לבתי הילדים במחנות ראש העין ובית ליד.

איתור וחקירה בארכיון מחלקת הקליטה

במהלך עבודתנו בתיקי נעדרים הוברר לנו כי בשנת 1967 עמדו בפני וב"מ מסמכים רבים הנוגעים לבתי העולים, בעיקר פרדסיה (בית ליד), אך גם עין שמר ופרדס חנה, שמקורם בארכיון הסוכנות בתל אביב. כן הוברר לנו בהמשך כי חומר זה אינו נכלל בקטלוג וברשימות של הגנזך הציוני המרכזי, אליו הועבר כביכול כל החומר של הסוכנות היהודית. בחקירתנו הוברר כי ברח. קפלן 17 בתל אביב נמצא ארכיון נוסף של הסוכנות, וכי במהלך השנים 6-1995, בעוד חוקר הועדה, עו"ד יוסיפוב, עורך סריקות בגנזך הציוני, נשלח להשמדה חומר שערכו לא יסולא בפז, הכולל בין היתר אך לא רק, חומר ממחנות בית ליד, פרדס חנה, עתלית וראש העין, כולל חומר המתייחס לבתי הילדים ומחנות. חומר זה התייחס לבתי החולים ברנדייס, פרדס חנה, עתלית, בית ההבראה בצפת ועוד חומר רב בעל ערך. החומר הושמד.

החומר הוא, שכיום אין איש יודע מה נכלל בדיוק בחומר שהושמד ע"י עובדים בסוכנות ללא אישור או תיאום עם הגנזך הציוני, ולדברי מר מילנר, האחראי על חטיבת הלוגיסטיקה איתו שוחחנו, תהליך ההשמדה אינו תקין ונעשה בניגוד לנהלים.

חקירת מר נתן בקלר ומר שמואל נאמן

במהלך חקירתנו נתקלנו במסמך המהווה חלק מתכתובת פנימית של משרד הבריאות, שהתנהלה בין עובדים בכירים במשרד במהלך שנת 1960 ואילך. מדובר בתכתובת הנוגעת לתלונות הורים ולחיפושים אחרי ילדיהם. הוברר כי המתכתבים הם מר נתן בקלר, ששימש כמזכיר ודובר לשר הבריאות, מר ברזילי, ומר שמואל נאמן, שהיה היועמ"ש של משרד הבריאות באותה תקופה.

במזכר פנימי שנכתב בינואר 1961 כותב מר שמואל נאמן: "כנראה שבשנים 49-50 היתה איזה כנופיה מאורגנת שגנבה ילדי תימנים והעבירה אותם או מכרה אותם למשפחות בלי ילדים". אנו חקרנו את שני המתכתבים הללו בבתייהם. מר בקלר ברח. יצחק שדה ■ קרית אונו, ומר נאמן בביתו ברח. עמק רפאים בירושלים. שניהם טענו כי הנושא, התכתובת או העלמות ילדים מקרב עולי תימן, אינו מוכר להם כלל אלא מהמדובר בתקשורת. לדבריהם הם לא עסקו כלל בארועים אלה או חיפוש אחרי ילדים נעדרים. משהצגנו בפניהם את העתקי התכתובת הם נאלמו דום, אך חזרו על גרסתם כי למרות שמדובר בכתב ידם, הם אינם זוכרים במה מדובר.

יוסף כהן (165/96)

א. ביום 22.4.96 העידה בפני הועדה הגברת שולה עסיס על העדרות אחיה, יוסף בן יעקב כהן, שנעלם במהלך 1971 בביה"ח רמב"ם בחיפה.

ב. עדות דומה נמסרה לוועדת שלגי, והתיק הוגש לוועדה עם מצאינו כי הנעדר נפטר ביום 26.11.51 בביה"ח רמב"ם ונקבר ביום 29.11.51 בבית העלמין מחנה דוד.

ג. בעדותה לפני הועדה צרפה הגברת שולה עסיס צילום של מסמך המתייחס לנעדר. מדובר במכתב על נייר רשמי של משרד הסעד, אגף השרותים הסוציאליים, ונכתב כ"פברואר 1995". במסמך זה פונה הגברת אורה כרמל, מפקחת ראשית, לגברת חייקה גרוסמן, ומבקשת את "כל מסמכיו של הילד יוסף כהן מס. ת.ז. [REDACTED]". בתיק שלגי הרלוונטי נמצא מסמך נוסף, הנראה כמסמך רשמי אך לא מצוין הגורם שהנפיקו. ע"ג כרטיס זה מודפסת תמונת הנעדר, שמו ופרטיו האישיים.

בכתב יד הוסיף מאן דהוא ע"ג הצילום: "נמצא בארכיון של השומר הצעיר בקיבוץ מרחביה".

כן מוזכר בעדות אדם נוסף בשם "תל דור" מקיבוץ הזורע, שהוא האיש שחשף בפני המשפחה ארכיון בקיבוץ מרחביה, בו נמצאו שני המסמכים האמורים.

עובר להגשת תיק הנעדר עם ממצאינו בפני הועדה, ביצענו את פעולות החקירה הבאות:

חקירה בקיבוץ הזורע

בביקור במקום הוברר כי מר תל דור נפטר. הוא לא הותיר אחריו ארכיון אישי ואין כל תיעוד של ממש אודותיו בארכיון הקיבוץ. בחקירה במקום הוברר כי מר תל דור היה בשנות החמישים רפתן, ולאחר מכן לימד עברית באולפן. בשום שלב של חייו הוא לא היה מעורב באופן ישיר בקליטת עליה, ו/או בעבודה במעברות. בשנת 1955 היה מר תל דור כתב אזורי מטעם עיתון "על המשמר", ובשנים 1959-62 היה שליח מטעם מחלקת הנוער של הסוכנות בארה"ב. נציין כי אלמנתו של מר תל דור, אשה קשישה, נמצאת במצב בריאותי שאינו מאפשר ליצור עמה תקשורת.

חקירה בארכיון מרחביה

במקום אין ארכיון של השומר הצעיר. בעבר היה במקום ארכיון ובו חומר השייך לתנועה, אך ארכיון זה הועבר לארכיון מפ"ם בגבעת חביבה. בכל מקרה, זהו חומר מהסוג שהוצג ע"י משפחת עסיס. הוברר כי לחומר של השומר הצעיר, שהועבר בשנת 1981 לגבעת חביבה, אין כל זכר ולא כל רישום של המסמכים הנדונים.

חקירה במשרד הסעד

בחקירה במקום הוברר כי הגברת אורה כרמל אכן היתה מפקחת ראשית באזור הצפון ובין יתר תפקידיה פיקחה על משפחות אומנה באזור הצפון. היא נפטרה בתחילת שנות השמונים. בתיק האישי שלה מופיע שאלון שמולא עובר לקבלתה על ידה בשנת 1956. ככל שניתן היה לבדוק לא נמצא אזכור או העתק מהמסמך שהוצג ע"י משפחת עסיס.

חקירה בארכיון קיבוץ עברון

מאחר והגברת חייקה גרוסמן ז"ל היתה חברה בקבוץ עברון ביקרנו בקיבוץ ובדקנו את הארכיון, וכן חקרנו את חברי הקיבוץ הוותיקים. בארכיון הקיבוץ לא נמצא כל חומר מארכיון אישי של הגברת גרוסמן, אך הוברר שבשנים הרלוונטיות היא לא היתה בתפקיד ציבורי או רשמי כלשהו.

בהמשך, בעת ביקור באוניברסיטת בר אילן, פגשנו במר דבר לויתן, ואספנו ממנו חומר רב, שלא הועבר לארכיון הועדה בעבר. בחומר זה נמצא תיק התכתבות ענף של מר מצליח עסיס, בעלה של שולה עסיס.

פנינו למר עסיס, ושוחחנו עמו מספר שיחות. נציין כי המידע שמסר היה חלקי ולא מדויק. ככלל, הוא טוען כי פגש את מר תל צור באקראי, והוא קשר בינו לבין אדם שלישי, ששמו אינו זכור לו. הוא מסר לידיו את המכתב האמור בפגישה קצרה בעפולה.

כן הוברר בשיחה עם מר עסיס כי הכרטיס עליו רשום כי מקור נמצא בקבוץ מרחביה הוא למעשה כרטיס מעבר, שניתן למשפחה במרסיי טרם העליה ארצה, וכי המקור נמצא בידי משפחת עסיס. לשאלתנו המפורשת השיב כי המסמך האמור לא היה מעולם בקיבוץ מרחביה, ולא ידוע לו מדוע נרשם ע"ג הצילום מידע מטעה. לשאלתנו היכן המכתב המקורי, ציין בפנינו מר עסיס כי הוא נמסר למשטרה.

בשלב זה של החקירה הוברר לנו כי מר ארכיונה האישי של חייקה גרוסמן ז"ל הועבר לארכיון גבעת חביבה. לאחר משא ומתן ממושך, ובאישור גנוך המדינה, סרקנו את תכולת הארכיון, כארבעים מיכלים שבהם עשרות מסמכים שונים.

נמצא ארגז ובו בעיקר מכתבים שנכתבו ע"י מר עסיס לגברת חייקה גרוסמן, ובהם הוא מאשים אותם בחטיפת הנעדר. אין בחומר כל רמז לקשר בין הגברת גרוסמן לבין העלמות הנעדר.

ניתוח המסמכים

א. כאמור, לאחר חקירה הוברר כי הטופס, הנושא את תמונת הנעדר, אינו רלוונטי.

ב. המסמך המעניין וה"מרשיע" ביותר, הוא הנושא את חתימתה לכאורה של אורה כרמל, ואשר נשלח אליה לכאורה ע"י הגברת חייקה גרוסמן. בעיון מדוקדק במסמך ניתן להבחין כי במכתב האמור טרח מאן דהוא ומחק מספר פרטים מזהים, כולל תאריך משלוח המכתב, וזאת מסיבות השמורות עמו. זאת ועוד - לעיננו הבלתי מקצועית נראה כאילו במכתב קיימים שני סוגי כתב על גבי הנייר. אחד נראה כבעל אותיות מטושטשות ועבות יחסית, דבר האופייני להעתקים שבוצעו באמצעות נייר העתקה, והמופיע בעיקר בחתימת אורה כרמל, רישום התאריך והסימוכין, וכתב אחר, המופיע בעיקר בגוף המכתב, הנראה שונה לחלוטין הן בצורתו והן במידת החדות שלו. השוני בא לידי ביטוי בולט בעיקר בצורת הספרות הנראות שונות לגמרי, אך גם בצורת האותיות.

אנו משערים כי הבדלים אלה מצביעים על אפשרות שהמכתב האמור זוייף על ידי מאן דהוא, מסיבות שאינן ברורות לנו.

אנו מעבירים את המסמך האמור בצירוף מכתב לוואי למז"פ, כדי להביא להערכתו ע"י מומחים. עם קבלת תשובתם נעדכנכם.

מוסד נווה מיכאל

בביקור במקום הוברר כי במוסד, הנמצא בפרדס חנה, נשמרה כרטסת מלאה של החניכים שטופלו במוסד. אנו צילמנו את הכרטיסיות של החניכים המתייחסות לשנים הרלוונטיות, כלומר ילידי 1949-1955. נציין כי מאחר ומדובר במוסד לילדים בוגרים יחסית, עולה כי הם שהו במוסד סמוך לשנות הששים ואילך.

עולה מבדיקתנו כי אין במוסד איזכור לקבלת ילדים ללא שם או בזהות חלקית, וככל שניתן להבין מחקירת עובדי המקום ומעיון במסמכים המוסד, אין זכר לקיום אפשרות של רישום ילדים בספר מרשם תושבים (כפי שניתן בויצ"ו).

המוסד שייך לזרם המזרחי, ושהו בו ילדים דתיים. רובם הגיעו ממוסדות שונים והובאו במימון או בהמלצה של מוסדות רווחה שונים, מוניציפליים או ממשלתיים. המוסד הוא חלק מ"טבעת" של מוסדות, וילדים הועברו אליו וממנו למוסד "אומן" בעפולה ולמוסד "גור אריה" בבני ברק. ע"פ עיון בכרטיסיות עולה כי רוב הילדים במוסד שהו מעל חצי שנה, ושמרו על קשר רצוף עם הוריהם או קרובי משפחה.

במסגרת הסריקה של רישומי המוסד נמצאו שני כרטיסים, החורגים מהדפוס המחכר לעיל. אחד מדבר על ילדה שהועברה למוסד לתקופה קצרה ע"י חנה גיבורי, הידועה לוועדה כעובדת סוציאלית ש"שלטה" בתחום האימוצים באזור חיפה והצפון. בכרטיס זה חסרים פרטים בסיסיים. כרטיס נוסף מציין שהות של כשבוע של ילד שהובא למוסד ע"י עו"ד, ולאחר מכן הוצא מהמוסד- לפי הרשום בכרטיס הוא היגר לארה"ב. בכרטיס חסרים פרטים רבים.

אנו נמצאים בשלבי בדיקה בנוגע לשני הילדים האמורים, ועם התקדמותנו בחקירה נדווח.

מוסד "בית שבתאי לוי"

שמו של מוסד זה עלה פעמים רבות בחקירתנו, ולאחר מאמצים הצלחנו לצלם חלקים מארכיון המוסד.

המוסד, שהנו "ותיק", שימש אכסניה לילדים בגילאים שונים עוד מהתקופה הקודמת לקום המדינה, ועד ימים אלה. גם במוסד זה אין רמז או זכר לילדים שהגיעו ללא שם או ללא פרטים וע"פ התיקים שצולמו, היה לרוב הילדים קשר עם הוריהם, ורובם אכן חזרו לביתם.

ילדים הופנו מביה"ח רמב"ם לבית שבתאי לוי, בעיקר להבראה וטיפול, ובחלק מהתיקים קיימים סיכומי מחלה מסודרים.

בחומר שנאסף נמצאו מודלים וכן רישומים שונים, שסייעו בפענוח גורלם של נעדרים שונים.

בית ראשונים, פרדס חנה

במסגרת פעולתנו לאיסוף חומר ביקרנו במוסד בית ראשונים בפרדס חנה. מדובר במוסד המופעל ע"י המועצה המקומית, ומרוכז בו חומר רב מתולדות המושבה, כולל תקופת העלייה ומחנות העולים שהיו באזור פרדס חנה בשנות החמישים.

במקום אותר חומר מקורי רב, הכולל רשימת תושבים ונולדים מקרב תושבי המחנות, כולל מחברת מקורית של לשכת רישום, שפעלה באופן זמני במקום. כן אותרה רשימה שהודפסה ע"י מחשב ובה שמות נפטרים ממחנות פרדס חנה בשנים הרלוונטיות.

בשיחה עם תלמה, האחראית במקום, הוברר כי חומר רב הועבר לבית ראשונים, ובין היתר רשימה בכתב יד, שהיתה במצב פיזי גרוע ביותר. הרשימה הועבר במהלך שנות השמונים לקובץ מחשב, והודפסה. המקור אכן התפורר, ואינו קיים יותר. העתקים מחומר זה הועברו לארכיון הועדה.

הליגה למלחמה בשחפת

במהלך העבודה הוברר לנו כי הליגה למלחמה בשחפת פועלת ליד משרד הבריאות ובניהולו. ברשות מוסד זה ארכיון שלם ועשיר, הכולל רישום על כל חולי השחפת שנתגלו בארץ, כולל בשנים הרלוונטיות. הארכיון כולל כרטיסיות ומחברות, וכן טפסי דווח בצירוף סיכומי מחלה. צילום של תיקים רלוונטיים העלה כי במקום דווחים ממוסדות א.ז.ע., איתנים, באר יעקב ומוסדות קטנים, שכלל לא היו מוכרים לנו. החומר, שלא עמד בפני ועדות קודמות, צולם והועבר לארכיון הועדה.

בי"ח ברנדייס

כזכור לכם, פעל בתוך בית העולים ברנדייס בית יולדות, ששירת נאמנה את תושבי האזור כולו, ובו ילדו רבות מתושבות מחנות העולים מעין שמר, בית ליד ופרדס חנה.

רוב החומר של בית היולדות הנ"ל הושמד ברבות הימים, ועד לפני זמן קצר, כל שעמד לרשותנו היו חשבונות לתשלום מגנוך המדינה. במסגרת חיפושינו אחר החומר שהועבר ממנ"ס לביה"ח הלל יפה לאחר תום עבודת וב"מ, ולמרות הקביעות החד משמעיות כי כל החומר הושמד,

הצלחנו לאתר בארכיון ביה"ח ספר לידות, המתעד לידות שארעו בביה"ח
מיוני 1952 עד מאי 1953. הספר צולם והועבר לארכיון הועדה.

בי"ח הירקון

מדובר בבית חולים קטן, שפעל עד אמצע שנות החמישים בתל אביב.
מחשבונות לתשלום שאיתרנו בגנוך המדינה, עולה כי עולים חדשים,
וביניהם יוצאי תימן, טופלו בביה"ח במסגרת הש.ר.ל.
בבדיקות שערכנו במשרד הבריאות הוברר לנו כי ביה"ח הנ"ל שימש כבי"ח
"כללי" ולא היה מחולק למחלקות, כלומר- ילדים אושפזו עם מבוגרים.
אנו איתרנו את ספרי קבלת החולים של ביה"ח בארכיון ביה"ח תל השומר
וצילמנו את הספרים המתיחסים לשנים הרלוונטיות.

לבקשתכם אנו מוסיפים לדו"ח החקירה את סיכום המקורות שנסרקו על ידי חוקרי הועדה. דו"ח דומה הוגש לפני כ 6 חודשים.

מעבר לשינויים המתבקשים בגין איתור, סריקה וצילום של ארכיונים "חדשים" בהם עבדו חוקרי הועדה מאז הגשת הדו"ח הקודם הוספנו קטגוריה חדשה ארכיונים שנסרקו אך לא נמצא בהם חומר רלוונטי לעבודת הועדה.

בשלב זה של העבודה עובדים חוקרינו בארכיונים הבאים:

משרד הפנים-גנוך ההורדות איתור רישומי לידות/פטירות. והצלבות עם מרשם התושבים. נציין כי מקור זה הולך ומדלדל וכיום אנו מתקשים למצוא בו חומר.

ארכיון ויצ"ו ת"א בארכיון זה מתבצעת עבודת סריקה דקדנית של כל החומר של השנים הרלוונטיות. אנו מקוים לאתר את מסמכי בתי הילדים של מחנות העולים (או למצער, רק את החומר של בית הילדים במחנה ראש העין.) וכן חומר מקורי של בית ההבראה ויצ"ו צפת. לאור חשיבות החומר אותו אנו מקוים לאתר אנו ממשיכים להקדיש לארכיון זה זמן ומאמץ.

ארכיון משרד הסעד ארכיון זה היה "על הכוונת" שלנו מזה זמן מה ואף נסרק באופן חלקי על ידנו. במהלך הסריקות הראשוניות הוברר כי הארכיון איננו מקוטלג כיאות ונמצא בו חומר רב ללא רישום. אנו התחלנו לפני כחודשיים לסרוק את החומר הרלוונטי בארכיון, תוך סריקה מדוקדקת של כל מיכל ומיכל. כבר לאחר בדיקה של כ 30% מהחומר ניתן להצביע על תוצאות. במקום אותר חומר הכולל רשימות ילדים שאושפזו במוסד החיפאי "אומנה" (כזכור, עד לשלב זה של החקירה, לא נמצא כל חומר ממוסד זה לבד מחשבונות לתשלום אותם איתרנו בגנוך המדינה, אך מכסים תקופה מצומצמת וללא פירוט)

כן אותרו בארכיון משרד הסעד רשימות, כולל שמות ילדים שאושפזו בויצ"ו צפת. מוסד שגם ממנו לא נותר ארכיון. במקום נתגלו גם תיקים אישיים של ילדים אשר שהותם במוסדות שונים מומנה על ידי משרד הסעד. לגבי תושבי מחנות העולים התיקים החלו להיפתח בשנת 1951. ואנו מניחים כי עד למועד זה טופלו מקרים אלו על ידי הסוכנות. להפתעתנו, נמצא בין התיקים הללו גם תיק המתעד את מותו של אחד מהילדים עליהם דווח לוועדה כנעדר. נעדר עליו לא נמצא כל חומר אחר.

עם תום העבודה בארכיונים המפורטים לעיל אנו נתחיל בסריקת הארכיונים הבאים:

ארכיון "תל בר" ארכיון שאותר על ידנו לפני זמן מה, אך ממגבלות זמן וכ"א טרם התחלנו לסרוק אותו. במקום נמצאים ארכיונים של מוסדות קופ"ח כללית חלקם ממוסדות אשר אינם פעילים יותר. אנו מקווים למצוא במקום חומר שמתייחס לבתי היולדות כפ"ס וחדרה (שר"ל וקופ"ח) וכל חומר רפואי אחר המתייחס למחנות העולים ו/או למעברות.

ארכיון עליית הנוער בצריפין בחקירתנו הוברר כי בארכיון עליית הנוער בצריפין שמורים תיקים אישיים של כל חניכי מחנות ומוסדות עליית הנוער. אנו נסרוק ארכיון זה מתוך תקווה לגלות תיקים של ילדים שהועברו בשנות החמישים המוקדמות ממחנות העולים (מבתי הילדים ליתר דיוק) למוסדות שונים.

ארכיון מוסד "נווה הדסה" מוסד זה השייך לרשת המוסדות של עליית הנוער הוגדר בשנים הרלוונטיות "מוסד מעבר" וידוע לנו כי במקום שוכנו ילדים מתחת לגיל 6 חלקם ממחנות העולים. (דווח בע"פ בנוגע למוסד זה הועבר לוועדה) מוסד נוסף הוא "מחנה מעבר" שהיה בנתניה. אנו נאתר מוסד זה ונסרוק אף אותו.

הערות	וב"מ	שלגי	וערה	סוג החומר	מוסד/ארכיון
פרוט מסמכים בדו"ח שלגי עמ' 33, 34	+	+	+	יומני כניסה יומני פטירה יומני לידה הפניות לקבורה	ארכיון מחנה עולים ראש העין
מארכיון הסוכנות. וב"מ ושלגי התעלמו מפנקס הוריקות, למרות שמכיל מידע על הרכב אוכלוסייה במחנה.	+	+	+	יומן פטירות יומן חולים בבתי חולים יומן רפואי(זריקות)	ארכיון מחנה עין שמר
מארכיון הסוכנות. מארכיון בית ראשונים פרדס חנה.	+	עפ"י דו"ח שלגי הארכיון נשרף	+	יומן נפטרים רשימות תושבים רשימות נפטרים פנקס לידות	ארכיון מחנה פרדס חנה
מארכיון הגיוניט.	לא טופל	-	+	רשימת נפטרים וזמית ריכח מודפס	מחנה האשר
מסמכים אלו נעלמו לאחר וב"מ.	+	-	-	רישום בתי ילדים	מחנה שער העליה
שלושה פנקסים נעלמו לאחר וב"מ.	+	-	-	רישום תושבים	מחנה עולים בית ליד
שלושה פנקסים נעלמו לאחר וב"מ.	+	-	-	רישומי חולים	מחנה עולים עתלית
שני פנקסים נעלמו בבי"ח הלל יפה. מגנך המדינה, מכסה חלק מ-49'	+	-	-	פנקסי קבלת חולים חשבוטת לתשלום	בתי חולים: בית חולים עתלית

חומר שנאסף על ידי ובי"מ נעלם. בגנוך המדינה נמצא תיק אחד, ריק ממסמכים. מגניזת משרד הבריאות 1949-50 - חלקי	+	+	+	+	+	שרידי ארכיון נמצאים בגנוך המדינה.	-	-	תיקים רפואיים כרטיסיות חולים יזמן כניסה לבי"ח יזמני העברת חולים חשבונית לתשלום	בית חולים בית ליד
חומר שנאסף על ידי ובי"מ נעלם.	+	+	+	+	+	"הארכיון נשרף"	-	-	רישום חולים תיקים רפואיים חומר כללי חשבונית לתשלום	בית חולים פרדס חנה
מגניזת משרד הבריאות. חלק מגניזת 1949	-	-	-	-	-		+	+	רישום מקרי מוות תיקים רפואיים חומר כללי חשבונית לתשלום	בית חולים עין שמר
מגניזת משרד הבריאות 1949-50 חלקי	-	-	-	-	-		+	+	חשבונית לתשלום תיקים רפואיים גיליונות מחלה ספרי קבלה	בית חולים באר יעקב
וב"מ ערכו סריקה לפי שם בביה"ח	+	+	+	+	+		+	+	יזמני קבלת חולים נתוחות לאחר המוות	בי"ח הדסה ירושלים
וב"מ ושלגי ערכו סריקה שמית. יזמני קבלה (כ 20 במספר) לא צולמו על ידנו. יזמן ניתוחות פתולוגיות צולם.	+	+	+	+	+		+	+	יזמני קבלה	בי"ח שערי צדק ירושלים
וב"מ ושלגי ערכו סריקה שמית	+	+	+	+	+		+	+	תיקים רפואיים ספרי קבלה	בי"ח משגב לרך ירושלים
מגניזת משרד הבריאות. לא נערך חיפוש אחר הארכיון של ביה"ח	-	-	-	-	-		+	+	חשבונית לתשלום	בי"ח ביקור חולים ירושלים
וב"מ ושלגי ערכו סריקה שמית. לא נערך חיפוש אחר ארכיון ביה"ח	+	+	+	+	+		+	+	חשבונית לתשלום גיליונות מחלה יזמני לידה	בי"ח ביקור חולים ירושלים

גניזת משרד הבריאות. וב"מ ערכו סריקה שמית.	- +	לא נבדק	+ - +	חשבונית לתשלום רישומים אחרים יומי קבלת חולים	בי"ח הירקון ת"א
מגניזת משרד הבריאות 1949-51 חלקי.	- + + +	- + + + לא חיפשו	+ 1949-55 - 1949-50 1950-55	חשבונית לתשלום ספרי קבלת חולים גיליונות מחלה אישורי פטירה נתוחות לאחר המוות	בי"ח אסף הרופא
וב"מ ערכו סריקות לפי תיקים.	+ + + -	- + + -	1949-54 1949-55 - 1494-50	רשימות פטירה יומני קבלת חולים גיליונות מחלה חשבונית תשלום	הדסה תל אביב (כיום איכילוב)
מגניזת משרד הבריאות	+ + +	+ + +	1952-55 1949-55 -	גיליונות מחלה נתוחות לאחר המוות כרטיסיות חולים	בי"ח בילינסון פ"ת
וב"מ ערכו חיפוש לפי תיקים. שלגי קובעים כי "לשעבר הסקוטי" אך מדובר ב-2 כתי חולים שונים.	+ +	+ +	1949-54	גיליונות מחלה	בי"ח פוריה טבריה (שוויצר, ממשלתי טבריה)
וב"מ ערכו רשימות ריכח נתונים בכתב יד מתוך ספרי קבלת חולים וספרי נפטרים, תלמו חלק מהתיקים רפואיים. ארכיון בית החולים נמצא כיום בבי"ח וולפסון מגניזת משרד הבריאות.	+ + + -	מופיע בדו"ח בבי"ח וולפסון +	1956 + + 1949-50 1950-52	גיליונות מחלה יומני כניסה כרטיסי חולים חשבונית לתשלום ספרי לידות	בי"ח דגיאני (צהלון, יולדות יפו)

וב"מ ערכו חיפוש לפי תיק	+	לא נבדק	+	יומני כניסה יומן חדר מיון	בי"ח דונולו
וב"מ ערכו חיפוש לפי תיק	+	+	+	יומני כניסה	בי"ח תל-השומר (צבאי מס' 5, תל-לטווינסקי)
נמצא בגניזת משרד הבריאות.	-	-	-	גיליונות מחלה נתיחות לאחר המוות חשבונות לתשלום	
יומני כניסה אותרו בגנזך היצוני "גנזך חיפה"	+	-	+	יומני כניסה	בי"ח רוטשילד-חיפה (הדסה רוטשילד חיפה)
וב"מ ערכו סריקה לפי תיק.	+	+	+	כרטיסי חולה	
	לא	לא	לא	ספר קבלת ילדות ספר קבלת חולים	בי"ח הדסה צפת
וב"מ ערכו סריקה לפי תיק	+	חיפשו	חיפשו	גיליונות מחלה	בי"ח פרדס כץ (ממשלתי בני ברק)
גניזת משרד הבריאות	+	+	+	יומני כניסה חשבונות לתשלום	
מארכיון הסוכנות היהודית	-	-	-	גיליונות מחלה	בי"ח הדסה ראש העין
מגניזת משרד הבריאות	+	+	+	גיליון מפקד יומי יומני קבלה חשבונות לתשלום	
רק חלק קטן מגיליונות הלידה שרד	לא חיפשו	+	+	גיליונות לידה ספרי קבלה	בי"ח קפלן
מארכיון בי"ח שמואל הרופא	+	+	+	כרטיסי חולים גיליונות מחלה יומני קבלת חולים יומני פטירה	בי"ח איתנים (דיר עמאר)
מגניזת משרד הבריאות	-	-	-	חשבונות לתשלום	

וב"מ ערכו חיפוש לפי תיק	+	+	+	1949-54	גיליונות מחלה ספרי קבלה וכרטיסים חשבונות לתשלום	בי"ח העמק עפולה
נמצא בגניזת משרד הבריאות	+	-	-	1949-50		
וב"מ ערכה רישום מרוכז בכתב יד של יומן פטירות, יומן כניסה לחדר מיון ויומן כניסה לבי"ח וצילמה גיליונות מחלה.	+	+	+	1949-54 - 1948-52 1952-55 1949-51	גיליונות מחלה רישומי כניסה יומן פטירות נתיחות לאחר המוות חשבונות לתשלום	בי"ח רמב"ם (ממשלתי חיפה)
מגניזת משרד הבריאות	-	-	-			בתי יולדות:
בארכיון בי"ח קפלן	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1948-54	יומני כניסה	בית יולדות רחובות
יומן בודד נמצא בארכיון בי"ח "הלל יפה" בגניזת משרד הבריאות	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1952-53 1949-50	יומני כניסה חשבונות לתשלום	בית יולדות ברנדייס
יומני כניסה וגיליונות מחלה אותרו בגניזה חיצונית, גיליונות מחלה לא צולמו	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1952-54 +	יומני כניסה גיליונות מחלה	בית יולדות כפר סבא
נמצא בארכיון עיריית פ"ת מספר בודד של חשבונות	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1954-55 +	כרטיסי יולדות חשבונות לתשלום	בית יולדות פתח תקווה
בארכיון איכילוב ת"א	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1951-54	יומני כניסה	בית יולדות הקריה ת"א
החומר אותר אך טרם צולם.	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	+	יומני כניסה	בית יולדות נהריה
אותר חומר חלקי בלבד חשבונות לתשלום מגנזת המדינה	לא חיפשו	לא חיפשו	לא	1949-50 1949	חשבונות לתשלום רשימות נפטרים	מולדה חיפה

נמצא בארכיון הג'וינט נסרק אך לא צולם	+	+	-	+	תיקים רפואיים תכתובת כללית	מלבין
יומנים של מד"א פ"א ור"ג שנתפשו ע"י ובי"מ נעלמו. נמצאו ריכוזים בגניזת משרד הבריאות	+	-	-	+	רישום העברות חולים חשבונות לתשלום יומנים	מד"א
עפ"י ממצאי ובי"מ הושמד ארכיון השר"ל. שלגי מסתמכים על ממצאי ובי"מ ולא ערכו חיפוש אחרי ארכיון זה. בגוף המדינה נמצאו העתקים וחלקים מהארכיון.	-	-	-	+	הפניות לאשפח תכתובת כללית חיפוש נעדרים סטטיסטיקה תנועת חולים	שר"ל (שרות רפואי לעולה)
חמישה פנקסים שנחפסו ע"י ובי"מ נעלמו. מגנזך משרד הבריאות	+	-	-	-	פנקסי קבלת חולים חשבונות לתשלום	בי"ח פרוינד ת"א

						כתי עלמין:
נעלם אוגדן רשיונות קבורה 51.	+	+	+	1948-56 1948-55	יומני קבורה רשיונות קבורה	מועצה דתית פתח תקווה בית עלמין סגולה
רישום מאוחר המסתמך על יומן קבורה שהתכלה	לא חיפשו	+	+	1952-55	יומן קבורה	מועצה דתית באר שבע בית עלמין באר שבע
	לא חיפשו	+	+	1949-55	יומן קבורה	מועצה דתית חדרה בית עלמין חדרה
וב"מ הגישו שאלות לכל תיק בנפרד.	+	+	+	1948-55 1949-53	יומן קבורה רשיונות קבורה	חברא קדישא ספרדית חיפה בית עלמין מחנה דוד
	לא חיפשו	+	+	1949-50	יומן קבורה	חברא קדישא אשכנזית חיפה

						בית עלמין מחנה רוד
						מועצה דתית טבריה
יזמן המבוסס על רישום חלקי ומאוחר הרבה קברים אינם מסומנים ואינם מופיעים ברישום						חברא קדישא כללית י-ם בתי עלמין הר המנוחות סנהדריה שייך באדר
בוצעו שאילתות לפי תיקים						חברא קדישא ספרדית י-ם בית עלמין הר המנוחות
רשימה מודפסת עם פרוט חלקי ונתונים חסרים.						חברא קדישא כרכור בית עלמין כרכור-עירון
רשימה חלקית הכוללת בתוכה מס' נפטרים מעין שמר						מועצה דתית שער-מנשה
וב"מ בדקו רשימות קבורה רק שנים 49-52.						מועצה דתית נתניה
שלוש מחברות						בית העלמין "בן ציון"
						חברא קדישא עפולה
חלק מהחומר הנוגע לבית העלמין פרדס חנה אותר רק לאחרונה.						מועצה דתית פרדס חנה בית עלמין פרדס חנה
						מועצה דתית צפת בית העלמין צפת
						חברא קדישא ראשל"צ בית עלמין ראשל"צ
ברשותנו רשימות קבורה מקוריים שנאספו ע"י שלגי ומאו לא הוחזרו.						מועצה דתית רמלה בית עלמין רמלה

וב"מ הסתפקה בעריכה וריכז נפטרים ברשימות חלקיות. טרם הסתיים איסוף כל רשימות ואשורי הקבורה.	+ + +	לא נאסף חומר	+ + +	+ + +	לא נאסף חומר	1948-56 1948-52 1948-52	רשימות קבורה רשימות קבורה אישורי קבורה	מועצה דתית ת"א קרית שאול נחלת בנימין
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	1950-54	רשימת קבורה	מועצה דתית גדרה בית עלמין גדרה
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	+	רשימת קבורה	מועצה דתית נס ציונה בית עלמין נס ציונה
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	1950-54	רשימת קבורה	מועצה דתית נהריה בית עלמין נהריה
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	1950-55	רשימת קבורה	בית עלמין רעננה
וב"מ ערכה חיפוש עפ"י תיקי נעדרים. חומר עד שנת 1953 נעלם וככל הנראה הושמד.	+ +	לא נאסף חומר	+ +	+ +	לא נאסף חומר	1954-56 1954-56	רשימת קבורה רשימות קבורה	מועצה דתית כפר יונה בית עלמין כפר יונה
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	1951-55	ספר קבורה	מועצה דתית בנימינה בית עלמין בנימינה
		לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	+	ספר קבורה	מועצה דתית הרצליה בית עלמין הרצליה
רשומי קבורה של בית העלמין באר יעקב מהשנים הרלוונטיות הושמדו. אותר חומר בגנוך המדינה.	אין אזכור בדו"ח	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	לא נאסף חומר	1949-50	חשבונות לתשלום	מועצה דתית באר יעקב בית עלמין באר יעקב

"הגנזך הציוני ירושלים"	אין	לא		תכתובת כללית	מוסדות הסוכנות היהודית:
וב"מ בדקה תכתובת של משרדי מחלקת הקליטה במחוזות. מחקירתנו עולה כי החומר מהשנים הרלוונטיות הושמר על ידי מחלקת הקליטה בארכיון זמני בת"א	התייחסות נבדקו לפי מחוזות	לא יותר	-	רישומי עולים מסמכי מחנות עולים יומנים שונים מסמכים רפואיים רשימות נפטרים	גניזת מחלקת הקליטה
רשימות מודפסות מראש העין, פרדס חנה ו"כללי צפון", הרשימה האחרונה נעלמה.	+	+	+	רישומים שמיים	מחלקת הסטטיסטיקה
נאסף וצולם באופן סלקטיבי	+	+	+	תיקי אימוץ	עליית הנוער
הועבר לוועדה	-	-	+	תיק ילדים נעדרים ילדים בבתי חולים מסמכי מוסדות	
אותרו, נסרקו באופן חלקי.	+	+	+	רשימות עולים	המזור לחימוש קרובים
רשימות עולים בעת הכניסה לארץ	לא נבדק	לא נבדק	1949-50	תושבי עין-שמר	הסוכנות היהודית
רשימות חלקיות של עולים שהופנו לעין שמר	-	-			ארכיונים שונים:
					משרד הכריאות:
				תכתובת כללית	משרד ראשי
	+	-	+	סטטיסטיקה	
	-	-	+	תיקי רישום מאוחר	
	-	-	+	דיווחים על פטירות	
הושמדו עפ"י חוק הארכיונים	-	-	-	רשימות קבורה	לשכות בריאות מחוזיות

ליגה למלחמה בשחפת	גיליונות דיוח רפואי	1949-55	לא נבדק	לא נבדק	לא נבדק	דיווחים מבתי חולים בכל רחבי הארץ שטפלו בחולי שחפת
משרד הפנים:						
גנוך ההורדות	יומני פטירות תיקים אישיים רשומי לידה	+	+	+	+	
גניזת משרד הפנים	תיקים אישיים הודעות פטירה	+	+	+	+	
מרשם התושבים	תיקי מפקד אוכלוסין	+	+	+	+	בשילוב עם רישום ממוחשב
לשכות רישום מחוזיות	תיקים אישיים	+	+	+	+	
דב לויטן-בר אילן	עדויות על נעדרים מסמכים ותכתובות עבודת מחקר	+	+	+	לא היה קיים	
לשכה מרכזית לסטטיסטיקה	דיווחים על תמותה	+	לא נבדק	לא נבדק	לא נבדק	בידני דיווחים בודדים שמקורם בגנוך המדינה. רוב החומר המשמד בלמ"ס.

להלן פירוט החומר הנספג שאותר, נסרק והועבר בחלקו לארכיון הועדה:

ארכיונים בהם החלה עבודה לאחר הגשת דו"ח מקורות ראשון

הערות	וב"מ	שלגי	ועדה	סוג החומר	מוסד/ארכיון
ארכיון ארצי בו נמצאו רשימות ותכתובות. עדיין בשלבי סריקה. עד כה נמצאו תיקי מוסד של ניצ"ו צפת ו"אומנה" הכוללים רשימת חניכים. וב"מ העתיקו מסמכים שונים.	-	-	+	תיקים אישיים תיקי מוסדות תכתובת כללית פרוטוקולים	ארכיון משרד הסעד
מוסד של זרם "המזרחי" לילדים מעל גיל 6. צולמו כרטסיות של ילדים וילדי השנים הרלוונטיות.	-	-	+	כרטסת ילדים	מוסד "נווה מיכאל"
ארכיון תנועת העבודה. מכיל חומר כללי רב. נבדקו מכלים הקשורים לפרשיות ספציפיות שהועלו בפני הועדה (חייקה גרוסמן), ותכתובת כללית	-	-	+	חומר כללי	ארכיון גבעת חביבה
נערכות בדיקות פרטניות בנוגע לשמות שעלו בפני הועדה. וב"מ ושלגי ערכו בדיקות בשיטה דומה.	+	+	+	חומר הנוגע לאימצים	השירות למען הילד
אותרו תיקי נעדריים. (וב"מ אספה תיקי נעדריים כבסיס לתחילת חקירה). אותר חומר כללי בגיזת המשטרה בגנוך המדינה.	+	-	+	מחלקת נעדריים גנוך המדינה	משטרת ישראל

בתי חולים

בית חולים "הירקון"	יומני קבלה	1949-50	-	-	בית חולים
--------------------	------------	---------	---	---	-----------

חומר מארכיונים שכבר נסרקו

יזמן המכיל שמות של כל מאושפזי בית החולים.	-	-	1948-52	אינדקס קבלה	כ"ח רמב"ם
היזמן צולם (תיקון להתחסות קודמת בדף 2)	-	-	1948-54	יזמן נתיחות לאחר המוות	הדסה ירושלים
אגודה שטיפלה בחולי מחלות כרוניות ומדבקות. ניהלה מספר מוסדות בחיבי הארץ. בארכיון "שמואל הרופא" אותרו וצולמו חלק מכרטיסי החולים.	-	-	1949-54	כרטיסי חולים	ארכיון "א.ז.ע"
כרטיסיות כניסה למחנות העולים בעיקר רה"ע אבל גם בית ליד. צולמו בחלקם והועברו לארכיון הועדה.	+	-	1949-51	כרטיסי עולה	ארכיון ציוני
חומר צולם והועבר לארכיון הועדה (קיימת התיחסות בעמוד 5)	+	-	1949-50	הדסה רה"ע	

ארכיונים שנסרקו ללא תוצאות

ארכיון העיר טבריה מכיל מידע הנוגע למעברת צמח, והעיר טבריה נמצאו מסמכים בודדים בנוגע למעברות, וביקור בחאשד.	-	-	+		מכון לחקר טבריה
לא נמצא חומר רלוונטי	-	-	+		יד בן צבי
לא נמצא חומר מהשנים הרלוונטיות	-	-	+		ארכיון צפת
לא נמצא חומר רלוונטי	-	-	+		מועצה מקומית שער מנשה
לא נמצא חומר רלוונטי	-	-	+		עיריית נתניה
לא נמצא חומר רלוונטי	-	-	+		עיריית חדרה
נבדקו רישומי בית הקברות חיבת ציון. אין קברים של ילדים מהתקופה הרלוונטית. לא נאסף חומר	-	-	+		ארכיון מושב חרב לאה
נסרק הארכיון, נמצא חומר המתחסס לבית יולדות עירוני (ראד סעיף נפרד) אך לא נמצא כל חומר אחר.	-	-	+		עיריית פ"ת
לא נמצא כל חומר רלוונטי.	-	-	+		עיריית כפ"ס

אין חומר רלוונטי (לא היתה מחלקת ילדים). אין חומר במחלקה פתולוגית.	-	+	+	+	בית חולים השרון פ"ת
אין חומר רלוונטי. נמצא חומר גנוז של בית יולדות כפ"ס (ראה סעיף נפרד)	-	-	-	+	בית חולים "מאיר" כפ"ס
אין חומר רלוונטי (לא היתה מחלקת ילדים)	-	+	+	+	בית חולים "הכרמל" חופה
ארכיון השומר הצעיר ותנועת הנוער גורדוניה. חומר כללי רב. נסרק לא צולם.	-	-	-	+	ארכיון "חולדה"
לשעבר א.א.ע לא נמצא כל חומר רלוונטי	-	-	-	+	נעמ"ת חיפה
לשעבר א.א.ע לא נמצא כל חומר רלוונטי	-	-	-	+	נעמ"ת חררה
אין חומר רלוונטי (לא היתה מחלקת ילדים)	-	+	+	+	בית חולים "הכרמל" חיפה
ארכיון השומר הצעיר ותנועת הנוער גורדוניה. חומר כללי רב. נסרק לא צולם.	-	-	-	+	ארכיון "חולדה"
לשעבר א.א.ע לא נמצא כל חומר רלוונטי	-	-	-	+	נעמ"ת חיפה
ממוסדות הסוכנות. לא נמצא חומר רלוונטי	-	-	-	+	מוסד "אהב"ה"
ארכיון השומר הצעיר ותנועת הנוער גורדוניה. חומר כללי רב. נסרק לא צולם.	-	-	-	+	ארכיון "חולדה"
לשעבר א.א.ע לא נמצא כל חומר רלוונטי (הועבר)	-	-	-	+	נעמ"ת חיפה
אין חומר רלוונטי (לא היתה מחלקת ילדים)	-	+	+	+	בית חולים "הכרמל" חופה
ארכיון התק"ם נמצא חומר כללי בלבד	-	-	-	+	ארכיון "יד טבנקין"
לא אותר ארכיון ביה"ח ייתכן והושמד	-	-	-	+	הרסה באר שבע
ארכיון פרטי ובו חלק מגניזת קופ"ח. לא נמצא חומר רלוונטי.	-	-	-	+	ארכיון "נחשונים"
אין כל חומר רלוונטי	-	-	-	+	עיריית באר שבע
מפעילה את בית החולים הסקוטי בטבריה. אין כל חומר רלוונטי.	-	-	-	+	הכנסייה הסקוטית

טכריה						
מועצה מקומית בנימינה			-	-		אין חומר רלוונטי
מועצה דתית רה"ע			-	-		אין חומר רלוונטי
עיריית רה"ע			-	-		ארכיון קטן ללא מסמכים הנוגעים לשנים הרלוונטיות (קצת חומר המתייחס לועדת שלגי)
ארכיון פאג"י			-	-		אין ארכיון מהשנים הרלוונטיות
ארכיון הקיבוץ הדתי			-	-		(נמצא בקבוצת יבנה) אין מסמכים מהתקופה הרלוונטית
ארכיון "אמונה" והתנועה הדתית			-	-		נמצא באוניברסיטת בר אילן. אין כל חומר רלוונטי
חברה קדישא תימנית ירושלים			-	-		אין חומר רלוונטי (לא היתה פעילה בשנים הרלוונטיות)

ארכיוני קיבוצים

גבעת ברנר			-	-		
קיבוץ עין שמר			-	-		
גבעת חיים מאוחד			+	-		
חפציבה			-	-		
בית השיטה			-	-		
חפץ חיים			-	-		
יד מרדכי			+	-		
נאות מרדכי			-	-		
כפר סאלד			-	-		
אלונים			-	-		

